

ODWROTNE OBCIĄŻENIE PODATKIEM VAT W USŁUGACH BUDOWLANYCH

redakcja naukowa Michał Murawski

Michał Murawski, Ewa Szelenbaum, Justyna Okraśńska

PRAWO W PRAKTYCE

ODWROTNE OBCIĄŻENIE PODATKIEM VAT W USŁUGACH BUDOWLANYCH

redakcja naukowa Michał Murawski

Michał Murawski, Ewa Szelenbaum, Justyna Okraśńska

PRAWO W PRAKTYCE

Zamów książkę w księgarni internetowej

profinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 1 sierpnia 2017 r.

Recenzent

Dr hab. Marcin Jamróży, prof. SGH

Wydawca

Grzegorz Jarecki

Redaktor prowadzący

Kinga Zając

Opracowanie redakcyjne i łamanie

Violet Design Wioletta Kowalska

Poszczególne części książki napisali:

Michał Murawski – wstęp, rozdz. I, V, VI (z wyjątkiem rozdz. VI pkt 2.1)

Ewa Szelenbaum – rozdz. II, III, IV, VI pkt 2.1

Justyna Okraśnińska – rozdz. VII

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawoLubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by

Wolters Kluwer Polska SA, 2017

ISBN: 978-83-8107-757-6

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 19

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	9
Wstęp	11

Rozdział I

Podmioty biorące udział w projekcie budowlanym

realizowanym po 1.01.2017 r.	17
1. Uczestnicy projektu budowlanego rozliczający VAT na zasadach ogólnych	18
2. Uczestnicy projektu budowlanego rozliczający VAT w ramach mechanizmu odwrotnego obciążenia	20
3. Usługodawca jako podmiot świadczący usługi budowlane podlegające mechanizmowi odwrotnego obciążenia	22
3.1. Usługodawca jako podatnik niemający prawa do zwolnienia podmiotowego	22
3.2. Podwykonawca i dalszy podwykonawca	25
3.3. Podwykonawca mający siedzibę poza Polską	30
4. Usługobiorca jako podmiot nabywający usługi budowlane podlegające mechanizmowi odwrotnego obciążenia	35
4.1. Podmiot zobowiązany do rozliczenia podatku wskazany w art. 17 ust. 1 pkt 8 ustawy o VAT	36
4.2. Generalny wykonawca – definicja	39
4.3. Generalny wykonawca mający siedzibę poza Polską	40

Rozdział II

Przedmiot opodatkowania – usługi budowlane,

o których mowa w załączniku nr 14 do ustawy o VAT	43
1. Usługi budowlane a Prawo budowlane	43

2. Rola klasyfikacji PKWiU	45
3. Wniosek o wydanie informacji klasyfikacyjnej	47
4. Wniosek o wydanie interpretacji indywidualnej	48

Rozdział III

Podstawa opodatkowania, rozliczenie podatku należnego i naliczonego oraz korekta tego rozliczenia w wyniku zmiany podstawy opodatkowania	51
---	-----------

Rozdział IV

Obowiązek podatkowy	59
----------------------------------	-----------

Rozdział V

Przepisy przejściowe – jak rozliczać VAT w usługach budowlanych, których świadczenie rozpoczęło się do 31.12.2016 r., a ich zakończenie nastąpi zgodnie z przepisami obowiązującymi od 1.01.2017 r.	63
---	-----------

Rozdział VI

Wybrane problemy praktyczne	73
1. Problemy odnoszące się do podmiotowej strony przepisów	73
1.1. Konsorcjum realizujące projekt budowlany	73
1.2. Usługi gwarancyjne wykonywane z pomocą podmiotów trzecich	77
1.3. Rozważania na temat konieczności rejestracji zagranicznego podwykonawcy na cele polskiego podatku VAT	79
2. Problemy odnoszące się do przedmiotowej strony przepisów	82
2.1. Usługa budowlana wymieniona w załączniku nr 14 do ustawy o VAT jako świadczenie kompleksowe	82
2.2. Projekt budowlany jako dostawa towaru z montażem niemieszcząca się w katalogu usług opisanych w załączniku nr 14 do ustawy o VAT	89
2.3. Świadczenie usługi związanej z realizacją projektu budowlanego niemieszczącej się w katalogu usług opisanych w załączniku nr 14 do ustawy o VAT	94
2.4. Refakturowanie (odsprzedaż) usług budowlanych	95

3. Problem uniwersalny – rozliczenie VAT na zasadach ogólnych zamiast przy zastosowaniu mechanizmu odwrotnego obciążenia. Konsekwencje i sposoby rozwiązania zaistniałej sytuacji 97

Rozdział VII

Rozliczenie projektów budowlanych – przykłady 103

- Sytuacja 1. Jak generalny wykonawca rozlicza VAT za wykonane usługi na fakturze wystawionej na inwestora? 105
- Sytuacja 2. Jak podwykonawca rozlicza VAT za wykonane usługi na fakturze wystawionej na generalnego wykonawcę? 110
- Sytuacja 3. Jak podwykonawca rozlicza VAT za wykonane usługi na fakturze wystawionej na innego podwykonawcę? 116

Ważne źródła 117

1. Przepisy ustawy o VAT odnoszące się do rozliczania projektów budowlanych w ramach mechanizmu odwrotnego obciążenia (stan prawny: 1.08.2017 r.) 117
2. Wyrok TSUE, C-395/11, BLV Wohn- und Gewerbebau GmbH vs. Finanzamt Lüdenscheid 136

Wykaz orzecznictwa 153

Wykaz interpretacji indywidualnych 155

Literatura 157

Autorzy 159

WYKAZ SKRÓTÓW

Akty prawne

- dyrektywa 2006/112** – dyrektywa 2006/112/WE Rady z 28.11.2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz.Urz. UE L 347, s. 1, ze zm.)
- k.c.** – ustawa z 23.04.1964 r. – Kodeks cywilny (Dz.U. z 2017 r. poz. 459 ze zm.)
- o.p.** – ustawa z 29.08.1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2017 r. poz. 201 ze zm.)
- Prawo budowlane** – ustawa z 7.07.1994 r. – Prawo budowlane (Dz.U. z 2017 r. poz. 1332)
- rozporządzenie PKWiU 2008** – rozporządzenie Rady Ministrów z 29.10.2008 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług (PKWiU) (Dz.U. Nr 207, poz. 1293 ze zm.)
- rozporządzenie wykonawcze 282/2011** – rozporządzenie wykonawcze Rady (UE) nr 282/2011 z 15.03.2011 r. ustanawiające środki wykonawcze do dyrektywy 2006/112/WE w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (wersja przekształcona) (Dz.Urz.UE L 77, s. 1, ze zm.)
- Umsatzsteuer-Anwendungserlass** – Umsatzsteuer-Anwendungserlass vom 1.10.2010 (BStBl. I S. 846); urzędowe wytyczne dot. stosowania przepisów o niemieckim podatku obrotowym
- Umsatzsteuergesetz** – Umsatzsteuergesetz vom 21.02.2005 (BGBl. I S. 386); obowiązująca niemiecka ustawa o podatku obrotowym (odpowiednik polskiej ustawy o VAT)
- ustawa o VAT** – ustawa z 11.03.2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2017 r. poz. 1221 ze zm.)
- ustawa z 1.12.2016 r.** – ustawa z 1.12.2016 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 2024)

Polskie i zagraniczne sądy i organy publiczne

NSA	– Naczelny Sąd Administracyjny
TSUE/Trybunał	– Trybunał Sprawiedliwości UE (dawniej: Europejski Trybunał Sprawiedliwości, ETS)
WSA	– wojewódzki sąd administracyjny

Inne

CBOSA	– Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych
PKWiU	– Polska Klasyfikacja Wyrobów i Usług
podatek od wartości dodanej	– podatek analogiczny do podatku VAT występujący w innym niż Polska państwie UE, również podatek VAT
podatnik zagraniczny	– podatnik podatku od wartości dodanej lub podatku o podobnym charakterze z siedzibą lub miejscem zamieszkania poza terytorium Polski
<i>reverse charge</i>	– mechanizm odwrotnego obciążenia podatkiem od wartości dodanej, w tym podatkiem VAT
terytorium kraju	– terytorium Polski w rozumieniu ustawy o VAT
UE	– Unia Europejska
VAT / podatek VAT	– polski podatek od towarów i usług regulowany ustawą o VAT

WSTĘP

Mechanizm odwrotnego obciążenia polega na przeniesieniu obowiązku rozliczenia podatku – czy to podatku VAT, czy też innego podatku od wartości dodanej (w przypadku innych niż Polska krajów UE) – na odbiorcę danego świadczenia (w przeciwieństwie do podstawowego mechanizmu regulującego działanie systemu VAT, w którym za rozliczenie podatku odpowiedzialny jest świadczeniodawca – usługodawca bądź dostawca towaru). W sytuacjach, w których zastosowanie znajdzie mechanizm odwrotnego obciążenia, podatek należny i (co do zasady w przypadku, w którym danemu podmiotowi przysługuje takie prawo) podatek naliczony rozlicza podmiot będący nabywcą usługi bądź towaru. Podmiot taki z reguły staje się w tym samym momencie zobowiązany do zapłaty i – pod warunkiem spełnienia przesłanek odliczalności podatku VAT – uprawniony do jego odliczenia. Dzięki takiemu założeniu mechanizm odwrotnego obciążenia pozwala na zachowanie podstawowej zasady odnoszącej się do podatku od wartości dodanej, tj. zasady neutralności¹ i nie pociąga za sobą obciążenia tym

¹ Zasada neutralności podatku VAT jest jedną z naczelných zasad systemu VAT funkcjonującego w UE i została wyrażona już w preambule do dyrektywy Rady 2006/112. Zasada ta jest przedstawiona także *expressis verbis* w art. 1 ust. 2 dyrektywy 2006/112, zgodnie z którym VAT obliczony od ceny towaru lub usługi według stawki, która ma zastosowanie do takiego towaru lub usługi, jest wymagalny od każdej transakcji, po odjęciu kwoty podatku poniesionego bezpośrednio w różnych składnikach kosztów. Co do zasady ciężar ekonomiczny podatku VAT powinien ponosić ostateczny konsument, a wszystkie podmioty zaangażowane w dostawę towarów będące przedsiębiorcami powinny móc dokonać jego odliczenia lub otrzymać jego zwrot. Zarówno w orzecznictwie, jak i doktrynie prawa podatkowego podkreśla się, że VAT nie powinien obciążać podatników uczestniczących w obrocie towarami i usługami, którzy nie są ich ostatecznymi odbiorcami, gdyż ciężarem tego podatku powinien być obciążony

podatkiem². Dzięki prostocie mechanizmu odwrotnego obciążenia (nieporównywalnej nawet z zasadami rządzącymi rozliczaniem podatku naliczonego przy podstawowej metodzie rozliczania podatku), która polega na naliczeniu podatku podlegającego wpłacie do urzędu skarbowego i jego jednoczesnym odliczeniu, można uznać, że mechanizm ten jest idealnym urzeczywistnieniem zasady neutralności podatku VAT (podatku od wartości dodanej)³.

W toku ewolucji systemu podatku od wartości dodanej mechanizm odwrotnego obciążenia zaczęto stosować na obszarze UE do osiągnięcia następujących dwóch podstawowych celów⁴:

- 1) zredukowania liczby obciążeń administracyjnoprawnych głównie w obrocie gospodarczym, w którym biorą udział podmioty z więcej niż jednego kraju (przede wszystkim odnosi się to do krajów UE, ale również do krajów trzecich),
- 2) zabezpieczenia efektywnego poboru podatku w kraju, w którym następuje opodatkowanie danej transakcji (sposób walki z nadużyciami podatkowymi).

ostateczny ich beneficjent, czyli korzystający będący ostatnim ogniwem tego obrotu. Konieczność przestrzegania tej zasady przez systemy legislacyjne państw członkowskich szczególnie stanowczo akcentowana jest przez TSUE, który w swoim orzecznictwie wielokrotnie podkreślał, że prawo do odliczenia zostało wprowadzone, aby całkowicie uwolnić przedsiębiorcę od kosztów podatku zapłaconego lub podlegającego zapłacie w toku jego działalności gospodarczej. Wspólny system podatku od wartości dodanej konsekwentnie zapewnia, że każda działalność gospodarcza, niezależnie od jej celu i efektu, pod warunkiem, że sama podlega podatkowi od wartości dodanej, jest opodatkowana w sposób całkowicie neutralny (por. wyrok TSUE z 15.01.1998 r. w sprawie C-37/95 *Belgische Staat vs. Ghent Coal Terminal NV*, ECLI: ECLI:EU:C:1998:1).

² Zob. M. Murawski, D. Roszkowski, *Odwrotne obciążenie podatkiem VAT w transakcjach transgranicznych i krajowych*, Warszawa 2015, s. 17.

³ Omawiany mechanizm ma jednak wielu przeciwników, którzy krytykują stosowanie procedury odwrotnego obciążenia. Przeciwnicy tego mechanizmu podnoszą, że w swoim założeniu prowadzi ona do unikania płatności podatku należnego do budżetu, w związku z czym uszczupla dochody państwowe; zob. W. Modzelewski, *Odwrotne obciążenie jest sukcesem lobbystów, bo tu nikt nic nie płaci do budżetu*, *Gazeta Prawna* 8.11.2015 r.

⁴ Zob. R. Sikorski, *Umsatzsteuer im Binnenmarkt* (pol.: *Podatek VAT na wewnętrznym rynku UE*; tłum. autora), Herne 2016, s. 347.

Polski prawodawca, wprowadzając do porządku prawnego ustawę z 1.12.2016 r., realizował przede wszystkim drugi z wymienionych celów. Jak możemy bowiem przeczytać w uzasadnieniu do niej, „od 2008 roku obserwuje się generalnie wzrost luki w VAT, definiowanej jako różnica między VAT teoretycznie należnym (teoretyczne dochody budżetu państwa) a VAT faktycznie pobranym (rzeczywiste wpływy)⁵. We wspomnianym uzasadnieniu wskazuje się również na to, że istniejąca sytuacja wymaga (...) zdecydowanych działań i poszukiwania nowych rozwiązań, gdyż wdrożone dotychczas środki mające przeciwdziałać tym negatywnym zjawiskom (w tym podjęte działania o charakterze legislacyjnym), z dzisiejszej perspektywy okazują się niewystarczające”⁶. Kierując się powyższym, ustawa z 1.12.2016 r. wprowadziła tzw. pakiet rozwiązań uszczelniających.

N! Częścią wspomnianego pakietu rozwiązań, które mają na celu „uszczelnienie” luki VAT są m.in. przepisy, które zostały wprowadzone do ustawy o VAT poprzez zmianę brzmienia art. 17 ust. 1 pkt 8 oraz dodanie przepisu art. 17 ust. 1h.

Pakiet przepisów, które zaczęły obowiązywać od 1.01.2017 r., stanowi istotne wyzwanie dla przedsiębiorców rozliczających podatek VAT, realizujących na terenie Polski usługi budowlane. Idąc bowiem śladem kilku innych państw Unii Europejskiej, m.in.: Finlandii, Irlandii, Słowacji, Rumunii⁷, jak również Niemiec⁸, polski ustawodawca zaimplementował do ustawy o VAT konstrukcję, z której wynika, że w przypadku świadczenia usług budowlanych (wymienionych w dodanym do ustawy o VAT załączniku nr 14), przy jednoczesnym spełnieniu wymaganych warunków podmiotowych (odnoszących się do stron transakcji), należy stosować mechanizm odwrotnego obciążenia.

⁵ Zob. uzasadnienie do ustawy z 1.12.2016 r. datowane na 21.10.2016 r.

⁶ Zob. uzasadnienie do ustawy z 1.12.2016 r.

⁷ Zob. P. Rochowicz, *Wyłudzenie VAT: rząd uderza w branżę budowlaną*, Rzeczpospolita 6.10.2016 r.

⁸ § 13b ust. 2 pkt 4 w zw. z ust. 5 zd. 2 Umsatzsteuergesetz (stan prawny: 1.01.2017 r.)

 Zgodnie z wprowadzonymi przepisami, w inny sposób będzie opodatkowana usługa budowlana świadczona przez jednego bądź jednego z wielu wykonawców, generalnych wykonawców działających bezpośrednio na rzecz inwestora danego projektu budowlanego, a inaczej będzie rozliczana (także tożsama z ich świadczeniem) usługa budowlana świadczona przez podwykonawcę na rzecz swojego zleceniodawcy, który nie jest inwestorem, a także każdego dalszego podwykonawcę na rzecz podwykonawcy stojącego w łańcuchu dalej, tj. niedziałających bezpośrednio na zlecenie inwestora danej inwestycji budowlanej.

Wprowadzony od 1.01.2017 r. mechanizm rozliczania VAT w przypadku usług budowlanych spotkał się z aprobatą części ekspertów podatkowych, gdyż niewątpliwie spełnia jedno z podstawowych założeń działania mechanizmu odwrotnego obciążenia, a mianowicie ogranicza nadużycia w postaci oszustw podatkowych polegających na wyłudzeniu nieuprawnionych zwrotów podatku naliczonego, które w ostatnich latach (przed wprowadzeniem omawianej nowelizacji) stały się istotnym problemem w branży budowlanej powodującym „wyciek” znacznych kwot z budżetu państwa⁹ poprzez wystawianie faktur nieodzwierciedlających rzeczywistych transakcji, czyli tzw. faktur fikcyjnych¹⁰.

 Mimo zasadniczo pozytywnego skutku tzw. pakiet rozwiązań uszczelniających w części regulującej mechanizm odwrotnego obciążenia w usługach budowlanych przyniósł też, niestety, negatywne skutki dla branży budowlanej. W przypadku świadczenia usług, których opodatkowanie odbywa się zgodnie z mechanizmem odwrotnego obciążenia, nie występuje po stronie podatnika (w omawianym przypadku – podwykonawcy) podatek należny (finansowany przez nabywcę usługi), który w deklaracji składanej na cele rozliczenia VAT mógłby zostać pomniejszony o wartość podatku naliczonego wynikającego

⁹ Zob. P. Rochowicz, *Wyłudzenie VAT: rząd uderza w branżę budowlaną*, Rzeczpospolita 6.10.2016 r.

¹⁰ Zob. A. Trzópek, B. Piażdecki, *Odwrotne obciążenie komplikuje rozliczenia w branży budowlanej*, Rzeczpospolita 13.02.2017 r.

z nabytych przez podatnika (podwykonawcy) towarów lub usług, które podlegają opodatkowaniu na zasadach ogólnych. Dlatego też niektórzy podatnicy (podwykonawcy, którzy w nowych realiach prawnych wystawiają na swoich zleceniodawców faktury za usługi budowlane bez podatku należnego) zostali zmuszeni występować o zwrot podatku naliczonego opłaconego na wcześniejszych stadiach obrotu do swojego urzędu skarbowego. Z uwagi na zasady zwrotu ustalone w tym zakresie terminy, a także procedury umożliwiające organom podatkowym wydłużenie terminów zwrotu różnicy podatku, taka sytuacja wpływa na bieżącą płynność finansową przedsiębiorców budowlanych¹¹. Aby zapobiec pogarszaniu się swojej sytuacji finansowej wielu, przedsiębiorców postanowiło przestawić się na zakupy np. towarów budowlanych z państw UE – w takim przypadku wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów rozliczane jest bezgotówkowo (również w ramach mechanizmu odwrotnego obciążenia).

Mimo powyższych uciążliwości, które pojawiły się w związku z wprowadzeniem analizowanej regulacji, należy jednak uznać, że jest ona w ogólnej ocenie pozytywna, gdyż niewątpliwie zmniejsza pole do nadużyć związanych z rozliczeniem podatku VAT. Aby ułatwić stosowanie przedmiotowej regulacji, a także możliwie poszerzyć wśród przedsiębiorców budowlanych akceptację dla stosowania mechanizmu odwrotnego obciążenia, autorzy, w dalszej części opracowania, postarają się dokonać wyczerpującego przedstawienia sposobów rozliczeń podatkowych obowiązujących przy realizacji projektów budowlanych. Ponadto, w ostatniej części opracowania, zainteresowany czytelnik znajdzie wyciąg z przepisów ustawy o VAT odnoszących się do omawianych regulacji oraz w całości jedno z orzeczeń TSUE, które zdaniem autora ma niezwykle istotne znaczenie dla przedmiotowej tematyki, a w szczególności dla tematyki rozliczania projektów budowlanych kwalifikowanych jako tzw. dostawy z montażem.

Michał Murawski

¹¹ Zob. M. Piotrowski, *Nabywca usługi budowlanej rozliczy VAT*, Rzeczpospolita 12.01.2017 r.

Rozdział I

PODMIOTY BIORĄCE UDZIAŁ W PROJEKCIE BUDOWLANYM REALIZOWANYM PO 1.01.2017 R.

Jak wspomniano na wstępie, pakiet przepisów, które zaczęły obowiązywać w Polsce od 1.01.2017 r., stanowi, w zakresie w jakim reguluje stosowanie procedury odwrotnego obciążenia, istotne wyzwanie w rozliczeniach podatku VAT dla przedsiębiorców. Jednym z powodów komplikacji w jego stosowaniu jest różny sposób rozliczeń podatku na różnych poziomach relacji między podmiotami biorącymi udział w realizacji projektu budowlanego. Otóż co istotne, na podstawie przepisów wprowadzonych ustawą z 1.12.2016 r., przy realizacji danego projektu, nie wszystkie podmioty (nawet jeśli posiadają status podatników VAT) rozliczają podatek VAT jednolicie – niektóre z nich czynią to na podstawie zasad ogólnych, a inne przenoszą obowiązek opodatkowania danej czynności, stosując mechanizm odwrotnego obciążenia.

Aby ułatwić uczestnikom procesu realizacji projektu budowlanego identyfikację swojej roli, a więc poprawne określenie sposobu rozliczania podatku VAT, w niniejszej części opracowania przedstawione zostaną przesłanki odnoszące się do strony podmiotowej przepisów wprowadzonych 1.01.2017 r. w art. 17 ust. 1 pkt 8 oraz art. 17 ust. 1h ustawy o VAT.

1. Uczestnicy projektu budowlanego rozliczający VAT na zasadach ogólnych

§ Jak wspomniano, nie każdy z uczestników projektu budowlanego został dotknięty zmianami wprowadzonymi 1.01.2017 r. do ustawy o VAT. Otóż odwrotne obciążenie, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 8 oraz art. 17 ust. 1h ustawy o VAT, nie ma zastosowania w usługach świadczonych przez podmioty realizujące usługi budowlane bezpośrednio na rzecz (na zlecenie) inwestora projektu budowlanego. Na podstawie zasad ogólnych będą podatek VAT rozliczać wykonawcy, generalni wykonawcy, a także pomniejsi usługodawcy działający bezpośrednio na zlecenie inwestora, niezależnie od tego czy przy świadczeniu swoich usług działają w oparciu o własne zasoby personalne i techniczne, czy też korzystają z usług podwykonawców.

! Pomiędzy wymienionymi uczestnikami projektu budowlanego stanowiącymi najwyższe dwa ogniwa łańcucha, w ramach którego realizowana jest inwestycja budowlana, nie będzie miał zastosowania mechanizm odwrotnego obciążenia. Wykonawcy usług budowlanych świadczonych na rzecz inwestora rozliczają bowiem VAT, również w stanie prawnym obowiązującym od 1.01.2017 r., na zasadach ogólnych. Podmioty te w wystawianych przez siebie fakturach wykazują więc podatek obliczony według właściwej stawki (w przypadku usług budowlanych może to być zarówno stawka 23%, jak i, w określonych przepisami wypadkach, 8%), który następnie ujmują w odpowiedniej deklaracji podatkowej i – w przypadku wystąpienia zobowiązania podatkowego – płacą należny podatek na konto właściwego urzędu skarbowego w przewidzianym przepisami terminie.

! Tym samym uznać należy, że mechanizm odwrotnego obciążenia, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 8 oraz art. 17 ust. 1h ustawy o VAT, nie wystąpi mimo świadczenia usługi budowlanej, m.in. w przypadku:

- a) świadczenia usług budowlanych na rzecz właścicieli nieruchomości, którzy tę nieruchomość zabudowują dla własnych celów;
- b) świadczenia usług budowlanych na rzecz właścicieli nieruchomości (deweloperów), którzy realizują inwestycję budowlaną w celu

jej sprzedaży (fakt ten potwierdził również Dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej m.in. w następujących interpretacjach indywidualnych: z 27.04.2017 r., 2461-KDIB3-1.4012.4.2017.1.ICz¹; z 26.04.2017 r., 2461-IBPP2.4512.89.2017.1.MS²; z 18.04.2017 r., 0461-ITPP3.4512.94.2017.1.AT³; z 14.04.2017 r., 3063-ILPP1-3.4512.64.2017.1.JNA⁴; z 11.04.2017 r., 3063-ILPP1-1.4512.67.2017.1.OA⁵; z 6.04.2017 r., 0112-KDIL1-2.4012.3.2017.1.JO⁶),

- c) świadczenia usług budowlanych na rzecz inwestorów będących jednocześnie wykonawcami (generalnymi wykonawcami) tychże projektów (tak również Minister Rozwoju i Finansów w pkt 1 objaśnień podatkowych z 3.07.2017 r.)⁷.

INWESTOR – DEFINICJA

Mając na uwadze powyższe, mianem „inwestora” (a więc podmiotu, dla którego usługi budowlane świadczone będą co do zasady przy zastosowaniu zasad ogólnych) można określić taki podmiot, który:

- albo nabywa usługi budowlane dla własnych celów, np. poprzez wybudowanie budynku lub budowli, które będą służyły jego własnym potrzebom, bez znaczenia, czy będą to cele prywatne (np. mieszkaniowe) czy też cele gospodarcze (np. wynajem wybudowanego budynku lub budowli w części lub całości);
- albo nabywa usługi budowlane w celu wzniesienia budynku lub budowli, które w dalszej kolejności zostaną przez niego w całości lub w części zbyte, ale nie w ramach czynności kwalifikowanej jako świadczenie usług, lecz jako dostawa towarów (niebędąca jednak tzw. dostawą z montażem, por. także rozważania zawarte w rozdziale VI w pkt 2.2. *Projekt budowlany jako dostawa towaru z montażem niemieszcząca się w katalogu usług opisanych w załączniku nr 14 do ustawy o VAT*).

¹ LEX nr 347355.

² LEX nr 347113.

³ LEX nr 346645.

⁴ LEX nr 346839.

⁵ LEX nr 344564.

⁶ LEX nr 344280.

⁷ <http://www.finanse.mf.gov.pl/documents/766655/6059706/Obja%C5%9Bnienia+podatkowe+z+3+lipca+2017+r.+pytania+i+odpowiedzi.pdf>

W książce w sposób kompleksowy i przejrzysty omówiono mechanizm odwrotnego obciążenia (*reverse-charge*) stosowany przy rozliczaniu usług budowlanych od 1.01.2017 r., analizując szczegółowo przepisy ustawy z 1.12.2016 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw.

W publikacji zaprezentowano nie tylko rozliczenia z tytułu realizacji projektów budowlanych z udziałem podmiotów krajowych, lecz także mających siedzibę poza Polską. Ukazano zarówno teoretyczne aspekty przepisów wprowadzonych do ustawy o VAT, jak i liczne przykłady odnoszące się do rozliczeń pomiędzy uczestnikami projektów budowlanych.

Publikacja odpowiada m.in. na następujące pytania:

- Jak rozliczyć usługi gwarancyjne wykonywane z pomocą podmiotów trzecich?
- Jak rozliczyć VAT w usługach budowlanych, których świadczenie rozpoczęło się do 31.12.2016 r., a ich zakończenie nastąpi zgodnie z przepisami obowiązującymi od 1.01.2017 r.?
- Jak generalny wykonawca powinien rozliczyć VAT za wykonane usługi na fakturze wystawionej na inwestora?
- Jak podwykonawca powinien rozliczyć VAT za wykonane usługi na fakturze wystawionej na generalnego wykonawcę?
- Jak podwykonawca powinien rozliczyć VAT za wykonane usługi na fakturze wystawionej na innego podwykonawcę?
- Jak rozliczać świadczenia kompleksowe?
- Jak rozliczać dostawę z montażem?

Publikacja przeznaczona jest dla księgowych, doradców podatkowych, radców prawnych, adwokatów, pracowników organów administracji skarbowej oraz sędziów. Zainteresuje również przedsiębiorców oraz właścicieli firm.

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45, FAX 22 535 80 01
ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL
WWW.PROFINFO.PL

ISBN 978-83-8107-757-6

CENA 129 ZŁ (W TYM 5% VAT)